

สรุปบทเรียนการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙

รอบการประเมินที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

หลักสูตร

ปฐพีวิทยาพื้นฐาน รุ่นที่ ๑/๒๕๖๗

วัตถุประสงค์หลักสูตร

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องปฐพีวิทยาพื้นฐาน

สรุปบทเรียน

ความหมายของดิน

ความหมายและความสำคัญของดิน ดิน หมายถึง วัสดุธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการผุพังสลายตัวของหิน และแร่กับอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ ผสมคลุกเคล้าจนเป็นเนื้อเดียวกัน มีลักษณะร่วน เกิดขึ้นปกคลุมผิวโลก ดินมีความสำคัญต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตทุกชนิดบนโลก เป็นฐานให้พืชหยั่งรากลงไป เพื่อยึดเกาะให้ลำต้นตั้งอยู่ได้ เป็นแหล่งอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตและเป็นแหล่งที่มาของปัจจัยสี่ เพื่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ส่วนประกอบของดิน

๑. อนินทรีย์วัตถุ (mineral matter) เป็นส่วนที่เป็นเศษชิ้นส่วนของหินและแร่ที่เกิดจากการผุพังสลายตัว จะมีขนาดและรูปร่างที่แตกต่างกันเป็นตัวกำหนดลักษณะของเนื้อดิน
๒. อินทรีย์วัตถุ (organic matter) เป็นเศษซากพืชซากสัตว์ที่ย่อยสลายเป็นแหล่งธาตุอาหารพืช เป็นแหล่งอาหารและพลังงานให้กับจุลินทรีย์ดิน
๓. น้ำและสารละลายในดิน เป็นส่วนของของเหลวที่แทรกตัว อยู่ในช่องว่างในลักษณะของความชื้นในดิน ทำให้เกิดการผุพังสลายตัวของหินและแร่ ทำให้เกิดการละลายของแร่ธาตุในดินและควบคุมอุณหภูมิในดิน
๔. อากาศในดิน จะแทรกตัวอยู่ในช่องว่างของดินที่ไม่มีน้ำส่วนใหญ่มักจะเป็นก๊าซไนโตรเจน ออกซิเจน และคาร์บอนไดออกไซด์

ประโยชน์และหน้าที่ของดิน

๑. ดินทำหน้าที่เป็นที่ให้รากพืชได้เกาะยึดเหนี่ยวเพื่อให้ลำต้นของพืชยืนต้นได้อย่างมั่นคงแข็งแรง ขณะที่พืชเจริญเติบโต รากของพืชจะเติบโตชอนไชยังลึกแพร่กระจายลงไปในดินอย่างกว้างขวางทั้งแนวลึกและแนวราบ ดินที่ร่วนซุยและมีชั้นดินลึก รากพืชจะเจริญเติบโตแข็งแรง สามารถเกาะยึดดินต้านทานต่อลมพายุไม่ทำให้ต้นพืชล้มหรือถอนโคนได้
๒. ดินเป็นแหล่งให้ธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช ทั้งนี้เนื่องจากธาตุอาหารของพืชจะถูกปลดปล่อยออกจากอินทรีย์วัตถุ และแร่ต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของดินให้อยู่ในรูปที่รากพืชสามารถดึงดูดไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย
๓. ดินเป็นแหล่งที่เก็บกักน้ำหรือความชื้นในดิน ให้อยู่ในรูปที่รากพืชสามารถดึงดูดได้ง่าย เพื่อนำไปหล่อเลี้ยงลำต้นและสร้างการเจริญเติบโต น้ำในดินจะต้องอยู่ในสภาพที่เหมาะสมเท่านั้นที่รากพืชสามารถดึงดูดขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้ การรดน้ำพืชจนขังแฉะ รากพืชไม่สามารถดึงน้ำขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้จะทำให้พืชเหี่ยวเฉาและตายในที่สุด

๔. ดินเป็นแหล่งที่ให้อากาศในดิน ที่รากพืชใช้เพื่อการหายใจประกอบด้วยเซลล์ที่มีชีวิตต้องการออกซิเจน สำหรับการหายใจทำให้เกิดพลังงาน เพื่อการดึงดูตุน้ำธาตุอาหารและการเจริญเติบโตดินที่มีการถ่ายเทอากาศได้ดี รากพืชจะเจริญเติบโตแข็งแรง ดูนน้ำและธาตุอาหารได้มาก ทำให้ต้นพืชเจริญเติบโตแข็งแรงและให้ผลผลิตสูง

สรุปภาพรวมดินในประเทศไทยมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันไป ได้ดังนี้

๑. ทรัพยากรดินในภาคใต้ ลักษณะดินที่พบส่วนใหญ่ในภาคใต้ เป็นดินที่อยู่ในสภาพอากาศที่ค่อนข้างชื้น เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นแหลมหรือแผ่นดินยื่นลงไปในทะเล มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาว ทั้งสองด้าน ตอนกลางมีเทือกเขาสูงทอดตัวเป็นแนวยาวเหนือ-ใต้ และมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้นมีฝนตกชุกสม่ำเสมอ ดินในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีพัฒนาการมาก มีการชะล้างสูงความอุดมสมบูรณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ จัดได้ว่าเป็นดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

๒. ทรัพยากรดินในภาคกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และลำน้ำสาขา ทำให้มีพื้นที่รายต่อเนื่องกันเป็นบริเวณกว้าง วัตถุประสงค์กำเนิดดินส่วนใหญ่เป็นพวกตะกอนน้ำพา ดินในแถบนี้จึงมีศักยภาพทางการเกษตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

๓. ทรัพยากรดินในภาคเหนือ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับกับที่ราบระหว่างหุบเขา หรือที่ราบบริเวณสองฝั่งแม่น้ำสายใหญ่ ลักษณะดินที่พบส่วนใหญ่เป็นดินที่มีพัฒนาการไม่มากนัก เป็นดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง

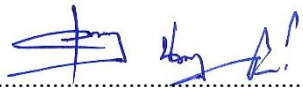
๔. ทรัพยากรดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มสลับกับที่ดอน วัตถุประสงค์กำเนิดดินพวกที่สลายตัวมาจากหินทรายหรือหินแปร ทำให้เป็นดินที่มีเนื้อหยาบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ อุ่นน้ำได้น้อย ดินมีโอกาสขาดแคลนน้ำได้ง่าย นอกจากนี้ยังมี ดินเค็ม ดินทราย ดินปนกรวดศิลาแลง ซึ่งเป็นดินที่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

ประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง

ได้เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องปฐพีวิทยาพื้นฐาน รวมทั้งโปรแกรมที่มีการประยุกต์นำข้อมูลพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกต่อภาคการเกษตร เพื่อใช้พื้นฐานความรู้และความเข้าใจพื้นฐานทางการเกษตร ทรัพยากรดิน คุณสมบัติของดิน การกำเนิดของดิน สามารถขยายต่อการทำงาน และค้นคว้าหาความรู้ต่อไป ทั้งรวบรวมความรู้ให้เกิดประโยชน์หรือแก้ไขปัญหาต่อการทำงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับต่อหน่วยงาน

ช่วยให้ทำงานให้มีผลประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น เพิ่มความรู้และความเข้าใจเรื่องปฐพีวิทยาพื้นฐาน สามารถตัดสินใจในการทำงานให้ถูกต้องแม่นยำ อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ เป็นพื้นฐานความรับผิดชอบมีความถูกต้องและสอดคล้องตามพันธกิจ และการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรดินต่อไป

(ลงชื่อ)

(นายเอกพร นอบเผือก)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

วัน/เดือนปี ที่อบรม ตุลาคม ๒๕๖๖ - มีนาคม ๒๕๖๗

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายเอกพร นอบเผือก

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "ปฐพีวิทยาพื้นฐาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นายเอกพร นอบเฟือก

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาค
รัฐ พ.ศ. 2560

[รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 ชั่วโมง]
ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2567

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

